

RAȚIU, AUGUSTIN

n. 7 iulie 1884, Petridul de Sus (azi Petrești de Sus), jud. Cluj
d. 2 noiembrie 1970, Turda, jud. Cluj

Născut într-o familie înstărită, cea a protopopului greco-catolic al Turzii, Nicolae P. Rațiu, căsătorit cu Ludovica (n. Gaia), tânărul Augustin este trimis la școlile săsești din Cluj și Bistrița, apoi la liceul săsesc din Bistrița, la Liceul Piarist din Cluj, precum și la liceele românești din Blaj și Năsăud. A fost un descendent al familiei nobile Rațiu de Nagylak, căreia îi aparțin nume mari ale istorie transilvănene: canonicul blăjean Bailiu Rațiu, dr. Ioan Rațiu, președintele PNR ș.a. Urmează studiile juridice la Universitatea din Cluj, începând din anul 1902, beneficiind de bursă din partea Fundației „Alexandru Ștercașuluțiu”. Obține titlul de doctor în anul 1909 la aceeași universitate, iar diploma de avocat o dobândește la 19 octombrie 1912, la Tribunalul din Tg. Mureș.

Încă din anii studenției s-a implicat în activități organizatorice. Colegii săi l-a delegat, împreună cu Coriolan Podoabă, să reprezinte studențimea română din Cluj la serbările de la Putna, dedicate lui Ștefan cel Mare.

Devenind avocat cu drept de practică, și deschide propriul birou în 1912, la Turda. În această calitate, se implică în activitățile menite să trezească conștiința națională a românilor din comitatul Turda-Arieș, să contribuie la ridicarea culturală și economică a acestora. Prin urmare, este ales în conducerea reuniunilor, asociațiilor ce activau în ținut. A fost ales președinte al *Reuniunii Meseriașilor Români din Turda* (înființată în 1884 de dr. Ioan Rațiu), pe care o reorganizează și a cărei activitate o dinamizează. În această perioadă ia parte la adunări populare, ținând conferințe, organizează concerte, spectacole de teatru etc. A fost unul dintre cei mai activi membri din conducerea Despărțământului local al Astrei și al *Casinei române* (Societatea de lectură). În plan politic se implică în campaniile electorale pentru alegerile parlamentare din 1906 și 1910, susținându-i pe candidații români (la Sascași Oravița).

În anul 1915 a fost înrolat în Regimentul din St. Pölten (Austria), participând la confruntarea de la Horodenka. Se îmbolnăvește pe front și va fi trimis în refacere.

A luat parte la evenimentele revoluționare din toamna anului 1918, când la Cluj, în 2 noiembrie, ia ființă *Sfatul Poporului Român*, format din 100 de reprezentanți, din rândul cărora se alege un comitet executiv, sub președinția avocatului Amos Frâncu. Este numit comisar al orașului Turda și al plaselor Turda, Trăscău și Iara, având misiunea de a organiza consiliile de conducere și gărzile naționale. În această calitate, dr. Augustin Rațiu, alături de lt. Alexandru Chicinăș au cutreierat peste 40 de localități din zonă pentru organizarea gărzilor. Modul în care și-a desfășurat activitatea i-a adus cuvinte de apreciere din partea ziarului maghiar *Aranyosvidék*, care considera că datorită lui comunele maghiare nu au fost devastate în perioada aceea.

Cu ocazia adunării din 24 noiembrie 1918 este desemnat să reprezinte cercul electoral Turda la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, alături, printre alții, de avocatul turdean dr. Valer Moldovan.

Din 1923 ocupă postul de prim-consult pe lângă Prefectura Turda. În 1932-1933 a fost primar al orașului.

După Unire rămâne în prim-planul vieții locale, reorganizând (în martie 1920) *Reuniunea meseriașilor și comercianților români din Turda*, cu scopul de a încuraja elementul

românesc. A fost organizatorul învățământului profesional în Turda. Din colectă publică a construit o sală festivă și un cămin pentru ucenicii români din localitate. A mai contribuit la înființarea *Clubului civil* (iunie 1921), precum și a *Cercului intelectualilor români*.

A înființat, împreună cu dr. Valer Moldovan, și a condus în calitate de decan o perioadă lungă de timp (10 ani) Baroul avocaților din Turda. În timpul mandatului său s-a inițiat și s-a realizat, la Turda, statuia marelui luptător pentru drepturile românilor ardeleni, memorandistul dr. Ioan Rațiu (1930).

A desfășurat și o asiduă carieră de jurnalist, atât înainte de 1918, cât și după aceea, colaborând la ziarele *Patria*, *Curentul*, *Tribunanoastră*, *Arieșul*. A cochetat și cu meseria de istoric, scriind multe articole, bine documentate în arhive, fiind un bun cunoscător al limbilor maghiară și latină.

A fost căsătorit (din 1913) cu Eugenia (n. Turcu), nepoată a cunoscutului Ioan Codru-Drăgușanu. Fiul său, Ioan Rațiu îi va duce cu succes numele, devenind unul dintre cei mai aprigi critici ai regimului comunist din România, dar și un prosper om de afaceri în Regatul Marii Britanii.

Pentru activitatea sa de luptător pentru drepturile românilor din Transilvania a fost decorat cu ordinul *Coroana României* în grad de cavaler (1923).